

12. Oliynyk, V. (2003). *Scientific fundamentals of the management of professional development of professional development teachers: monograph*. Kyiv: Millennium (in Ukr.)
13. Kremen', V. (2013). Pedagogical synergetics: conceptual-categorical synthesis. *The theory and practice of management of social systems*, 3, 3–19 (in Ukr.)
14. Fedoryshyn, B. O. (1998). *Method of identification and evaluation of general interests of students' personality (ODANI-2): method. recommendations*. Kyiv: Center for the interregional. Education (in Ukr.)

Abstract. KOZIYCHUK Oksana Grigorivna. *Features of the modeling of professional orientation in general secondary education of the region.*

Introduction. In the course of the research, it can be stated that profile education does not yet sufficiently affect the professional orientation of students of general secondary education. The reason for this situation is the lack of reasonable organizational and pedagogical training conditions in the senior profession-oriented school. It actualizes the development of management models in the professional orientation work, which are a powerful mechanism in achieving new quality of profession-oriented education.

Purpose the substantiation of organizational and pedagogical peculiarities of the management model of the professional orientation work in institutions of general secondary education in region.

Results The justification of the use of the project-target approach of the system, activity and synergistic approach as a methodology of modeling. A model consisting of structural components is developed and substantiated: purposeful, informative, and organizational and activity, productive, which were determined according to traditionally stable components. The result of the implementation of this model is the positive dynamics of ensuring professional self-determination in educational institutions of the region.

Originality The article concerns the theory of communication environment in educational institutions research and its practical use in the process of modeling communication environment in the sphere of education of the region. This determines the importance of designing profession-oriented education as a vocational orientation in institutions of general secondary education.

Conclusion. In the course of the study, the necessity, interaction of the institution of general secondary education with pedagogical partners on formation of vocational guidance space on the basis of pedagogical, managerial principles was determined. In the future, our task is to reveal the organizational and pedagogical features of the practical implementation of the projective model organization of on the regional level in the context of modernization of the education system

Key words: module, projecting, professional orientation work, project approach, activity approach, system approach, synergetic approach.

*Одержано редакцією 14.11.2017
Прийнято до публікації 24.11.2017*

УДК 378:373–051 (045)

КОРІННА Ганна Олексіївна,
кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри психології та педагогіки розвитку
дитини, Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, Україна
e-mail: annakorinna@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Узагальнено теоретичні положення щодо сутності поняття «компетентність», «професійна компетентність» як важливого компонента професійної підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти. Визначено і проаналізовано структурні компоненти професійної компетентності майбутнього педагога: когнітивно-інформаційний, особистісний, мотиваційний, діяльнісний. Схарактеризовано особливості

формування професійної компетентності майбутніх педагогів. Чільне місце у статті займає питання визначення чинників, які впливають на формування професійної компетентності майбутніх педагогів в закладах вищої освіти, а саме: правильно організоване освітнє середовище; зміст освіти; навчальний процес у закладі вищої освіти; завдання галузі освіти.

Ключові слова: компетентність; професійна компетентність; педагог; заклад вищої освіти; компоненти професійної компетентності; чинники; освітній процес.

Постановка проблеми. Соціально-економічні зміни в Україні визначили пріоритетні напрями розвитку системи педагогічної освіти. Відтак, структурна перебудова сучасної системи педагогічної освіти спрямована на створення нових освітніх стандартів, оновлення навчальних програм, змісту навчально-методичних матеріалів, форм і методів навчання в закладах вищої освіти. Важливим завданням у цьому аспекті стає формування й удосконалення рівня компетентності майбутніх педагогів як головних суб'єктів сучасного освітнього процесу.

Зміст освіти нині не достатньо відповідає потребам суспільства і ринку праці, не спрямований на набуття необхідних життєвих компетентностей. Ті зміни, що відбуваються в галузі освіти України за останні 10 років, поглиблюють переобтяження навчальних програм і підручників фактологічним матеріалом. Одним зі шляхів оновлення змісту освіти й узгодження його з сучасними потребами, інтеграцією до європейського і світового освітніх просторів є орієнтація навчальних програм на набуття ключових компетентностей і на створення ефективних механізмів їх запровадження [5].

Набуття професійної компетентності починається з оволодіння педагогічною професією й охоплює декілька етапів професійного розвитку фахівця, протягом яких змінюються життєві і професійні плани, відбувається перебудова структури особистості, визначається провідна діяльність, соціальна ситуація [9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питанню професійної компетентності педагогічних працівників присвячені наукові дослідження в галузі філософії освіти (В. Андрущенко, Б. Гершунський, І. Зязюн, В. Кремень та ін.), професійної підготовки фахівців у вищій школі (А. Алексюк, Б. Андрієвський, С. Гончаренко, Л. Пермінова, В. Семиченко).

Питання компетентнісного підходу до навчання висвітлено у працях В. Байденко, Є. Зеєр, І. Зимньої, Н. Кузьміної, А. Маркової, Л. Мітіної, О. Овчарук, О. Пометун та ін. Проблеми професійного становлення особистості, формування її професійної компетентності присвячений доробок С. Архангельського, Р. Бернса, Ю. Варданяна, І. Грязнова, К. Доуле, О. Дубасенюк, Н. Кузьміної, А. Маслоу, Н. Мойсеюк, Дж. Сьюпера, М. Чошанова, Дж. Холланда, А. Хуторського, Е. Шорта.

Вище зазначене засвідчує актуальність статті, **мета** якої – проаналізувати проблему формування професійної компетентності майбутніх педагогів дошкільної й початкової освіти: уточнення сутності поняття «професійна компетентність», висвітлення структури професійної компетентності, виявлення чинників, що впливають на формування професійної компетентності.

Виклад основного матеріалу статті. Сучасна вища освіта в Україні спрямована на надання майбутньому педагогу необхідних знань, вироблення вмінь і навичок приймати рішення, застосовувати інформаційні й комунікаційні технології, критично мислити, вирішувати конфлікти, орієнтуватися на ринку праці. Тому, одним із завдань вищої освіти є формування їхньої професійної компетентності. З'ясуємо сутність поняття «компетентність», «професійна компетентність».

Уважаємо за необхідне звернутися до матеріалів Болонського процесу, де зазначається, що застосування терміна «компетентність» послуговується для визначення цільових установок вищої освіти, знаменує зрушення від суто академічних норм оцінювання до комплексного оцінювання професійної й соціальної

підготовленості випускників закладів вищої освіти, зокрема, педагогічних. Це сприяє трансформації системи вищої освіти в напрямі більшої адаптації до світу праці в довгостроковій перспективі, а також до отримання освіти впродовж усього життя [11].

Міжнародна комісія Ради Європи розглядає поняття компетентності як «загальні, або ключові, уміння, базові вміння, фундаментальні шляхи навчання, ключові кваліфікації, уміння або навички, ключові уявлення, опори, або опорні знання. Компетентності, на думку експертів Ради Європи, передбачають: спроможність особистості сприймати та відповідати на індивідуальні та соціальні потреби; комплекс ставлень, цінностей, знань і навичок» [5, с. 19].

Згідно з визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти (*International Board of Standards for Training, Performance and Instruction* (IBSTPI)) поняття компетентності визначається як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу. При цьому поняття компетентності містить набір знань, навичок і відношень, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, що підлягають досягненню певних стандартів у галузі професії або виду діяльності. Для того, щоб полегшити процес оцінювання компетентностей, Департамент пропонує виділити з цього поняття такі індикатори, як набуті знання, уміння, навички і навчальні досягнення [5, с. 20].

У свою чергу, у Словнику з педагогіки (за редакцією Г. Коджаспірової), «компетентність» трактується як «особисті можливості посадовця і його кваліфікація, що дозволяє брати участь в розробленні певного кола рішень або вирішувати питання самому, завдяки наявності в нього певних знань, навичок; рівень освіченості особистості, який визначається ступенем оволодіння теоретичними засобами пізнавальної та практичної діяльності» [4, с. 133].

Особливий інтерес, на наш погляд, викликає розкриття сутності поняття «компетентності» О. Сергійчук. На думку вченої, «компетентність – це інтегрована характеристика особистості, яка визначає її здатність розв'язувати проблеми і типові завдання, що виникають у реальних життєвих ситуаціях, у різних сферах діяльності на основі застосування знань, навчального і життєвого досвіду та відповідно до засвоєної системи цінностей» [8].

Цілком актуальним є визначення компетентності І. Зимньої та П. Решетник. На думку І. Зимньої, компетентність – це «якість особистості, яка ґрунтується на знаннях, інтелектуально й особистісно обумовленому досвіді соціально-професійної життєдіяльності людини» [3]. У той час, як П. Решетник розглядає поняття компетентності як «загальну здатність і готовність особистості до фахової діяльності, що ґрунтується на знаннях і досвіді, що набуті завдяки навчанням й виробничій діяльності» [7].

Важливим для нашого дослідження є розкриття поняття «професійна компетентність», яку в педагогічному словнику потрактовано як «сукупність знань, умінь, що необхідні для ефективної професійної діяльності, уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, застосовувати інформацію» [6, с. 78].

Поняття «професійна компетентність педагога» виражає особисті можливості викладача, що дозволяють йому самостійно і досить ефективно вирішувати педагогічні завдання, які сформульовані ним самим або адміністрацією освітньої установи. Для здійснення зазначеної діяльності педагогові необхідно знати педагогічну теорію, уміти і бути готовим застосовувати її на практиці. Тому під «педагогічною компетентністю» можна розуміти єдність теоретичної й практичної готовності фахівця до здійснення своєї професійної діяльності [7].

Професійну компетентність майбутнього фахівця Т. Спіріна і Т. Лях визначають як «сукупність взаємопов'язаних якостей особистості, що передбачає досконале володіння теоретичними і практичними навичками, уміння застосовувати їх у процесі

професійної діяльності, здатність творчо і нестандартно розв'язувати проблемні питання, нести відповідальність за наслідки своєї роботи, а також професійне зростання шляхом постійного саморозвитку, самовдосконалення й самоосвіти» [10]. Учені наголошують, що входження України до західноєвропейського освітнього простору супроводжується зростанням вимог до рівня професійних компетентностей майбутніх фахівців як гаранта конкурентоспроможності на ринку праці [10].

На думку О. Сергійчук, «професійна компетентність сучасного педагога може розглядатися як своєрідна відповідь на проблемну ситуацію в національній освіті, що виникає внаслідок протиріччя між необхідністю забезпечити сучасну якість і неможливістю вирішити це завдання традиційним шляхом за рахунок подальшого збільшення обсягу інформації, що підлягає засвоєнню дітьми» [8]. Науковець зазначає, що у структурі педагогічної компетентності майбутніх педагогів передбачають інтеграцію професійних знань, умінь і навичок, професійних якостей учителя і здатностей їх практичного застосування. Визначальним складником підготовки вчителя є якісний освітній процес. У рекомендаціях європейського семінару «Структура кваліфікацій у європейській вищій освіті» відзначається, що завданням вищої школи є особистісний розвиток студентів, формування і підтримка високого рівня знань із метою підготовки їх до конкуренції на ринку праці [8].

Безперечно вагомими є всі визначення понять «компетентність» і «професійна компетентність», адже підготувати компетентного фахівця дошкільної й початкової освіти, який здатний працювати в нових умовах педагогічної освіти, на практиці застосовувати інноваційні підходи, є першочерговим завданням закладу вищої освіти. Проте, на нашу думку, слід розкрити компоненти професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної й початкової освіти та чинники, які впливають на її формування. На розкриття цього питання буде звернена наша увага.

Відтак, О. Сергійчук виділяє такі компоненти професійної компетентності майбутнього вчителя: мотиваційно-ціннісний (погляди, уявлення, сподівання, мотивації вчителя); когнітивно-технологічний (володіння відповідними знаннями й уміннями їх застосовувати на практиці); комунікативний (володіння культурою спілкування, здатність створювати атмосферу комфортності, доброзичливості); рефлексивно-діяльнісний (здатність до критичного самоаналізу, самооцінювання, готовність до змін, самовдосконалення, інновації); морально-етичний (повага гідності дитини, такт, толерантність, емпатія, відвертість, справедливість, доброзичливість) [8].

Ураховуючи результати наукових досліджень щодо структури професійної компетентності, Я. Сікора характеризує такі компоненти професійної компетентності вчителя інформатики: мотиваційно-ціннісний, змістовний, діяльнісний, особистісний і дослідницько-рефлексивний.

Мотиваційно-ціннісний компонент забезпечує формування професійної спрямованості майбутнього вчителя інформатики як педагога і як фахівця в області інформатики й інформаційно-комунікаційних технологій, включає мотиви, цілі, потреби у професійному навчанні, удосконаленні, самовихованні, саморозвитку. Змістовий компонент професійної компетентності будується на основі класифікації змісту тематичних областей гуманітарної та соціально-економічної, психолого-педагогічної й природничо-наукової підготовки і зв'язків між ними, створювати структурну модель професійної підготовки. Діяльнісний компонент професійної компетентності характеризується: сукупністю професійних умінь (гностичних, комунікативних, організаційних, проєктивних, дидактичних, технологічних, управлінських); якостей, що зумовлює ефективність реалізації відповідних професійних функцій. Істотне значення для продуктивної професійної діяльності вчителя інформатики має особистісний складник професійної компетентності. Дослідницько-рефлексивний компонент професійної компетентності

припускає розроблення функціональної моделі професійної підготовки, яку передбачається будувати на основі виділення функцій структурних компонентів у забезпеченні цілісності професійної компетентності [9].

На основі аналізу вивчення питання формування професійної компетентності майбутніх фахівців нами визначено такі компоненти професійної компетентності майбутніх педагогів дошкільної й початкової освіти:

- когнітивно-інформаційний (рівень володіння знаннями щодо специфіки організації освітнього процесу в закладах освіти, створення умов для забезпечення гармонійного розвитку особистості дитини);
- особистісний (здібності й потреби як джерела активності особистості у професійному саморозвитку);
- мотиваційний (спеціальні мотиви розвитку професіоналізму і вибору діяльності, позитивна мотивація на взаємодію з дітьми);
- діяльнісний (результат оволодіння майбутніх педагогів необхідними вміннями і навичками практичної діяльності з дітьми в закладах освіти).

Формування професійної компетентності майбутніх фахівців в період їхнього навчання в закладі вищої освіти має певні особливості. Серед них: залежність від ставлення до навчання, якість засвоєння предметних знань і сформованості професійних умінь від мотивації освітньої діяльності; залежність типу взаємин майбутнього фахівця з суб'єктами професійної діяльності від реальних узаємин, що складаються в нього з усіма учасниками освітнього процесу в закладі вищої освіти; залежність процесу управління від розвитку особистості під час навчання, що здійснюється в напрямі від зовнішньої форми до внутрішньої, від якості взаємодії з учасниками освітнього процесу; залежність ефективності навчання від домінуючих психічних станів: урівноважені є фундаментом адекватної, прогнозованої і зваженої поведінки, неврівноважені – основою виникнення психологічних новоутворень особистості [1, с. 2].

Слід зазначити, що формування професійної компетентності в майбутнього педагога, на думку О. Жигайло, здійснюється за умов: створення компетентнісної моделі фахівця; визначення цілей і завдань навчальних курсів на базі компетентнісної моделі фахівця; розроблення компетентнісно зорієнтованих програм фахових дисциплін, де до кожного модуля поданий перелік компетентностей або компетенцій, які формуються через його опанування; проектування викладачем навчального процесу, яке передбачає розробку змісту лекцій, завдань для самостійної роботи студентів, педагогічних, дидактичних і методичних задач, що розв'язуються на практичних заняттях, навчальних проєктів проблемного характеру (технологія проблемного навчання); застосування методів навчання, що моделюють зміст діяльності вчителя математики: навчання в дискусії, рольові та імітаційні ігри (технологія інтерактивного навчання); проектування навчальної діяльності студентів як поетапної самостійної роботи, що спрямована на розв'язування проблемних ситуацій в умовах групового діалогічного спілкування за участю викладача (технологія проєктного навчання, інформаційні технології); особистісного включення студента в навчальну діяльність (контекстне навчання) [2, с. 81].

Окрім того, якість професійної підготовки педагогів і формування професійної компетентності залежить від ряду чинників, а саме: від правильно організованого освітнього середовища (ресурси і сприятливі умови освітнього процесу); змісту освіти (відповідні навчальні програми і матеріали для опанування базових знань, набуття вмінь і навичок); навчального процесу в закладі вищої освіти (розвиток і формування всебічно розвиненої особистості й компетентного фахівця); завдань галузі освіти (знання, уміння й особистісна позиція студентів).

Таким чином, формування професійної компетентності майбутніх педагогів у процесі навчання в закладах вищої освіти – це тривалий процес формування світогляду

майбутнього педагога, який характеризується розвитком професійних здібностей, професійно значущих рис особистості та є результатом творчої їхньої практичної професійної діяльності.

Висновки. На основі проведеного аналізу підтверджено, що важливим завданням закладу вищої освіти є підготовка кваліфікованих педагогів, які готові до ефективної роботи з дітьми різного віку, постійного професійного росту і саморозвитку, соціальної та професійної мобільності. З огляду на важливість і актуальність професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах змін і розвитку сучасної педагогічної освіти, постає потреба формування професійної компетентності майбутніх педагогів, які здатні будуть застосовувати інформацію, аналізувати її, передбачати наслідки своєї професійної діяльності, успішно діяти на основі практичного досвіду в процесі розв'язання професійних завдань і володітимуть комплексом професійних якостей, високим рівнем науково-теоретичної й практичної підготовки до педагогічної діяльності в закладах освіти, ефективної взаємодії з дітьми.

Подальшого розроблення потребує питання визначення педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх педагогів, що становить перспективу подальших наукових розвідок.

Список використаних джерел

1. Беленька Г. В. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в умовах університетської освіти [Електронний ресурс] / Г. В. Беленька. – Режим доступу: [file:///C:/Users/HomePC/Downloads/Nzspp_2012_4_25%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/HomePC/Downloads/Nzspp_2012_4_25%20(1).pdf)
2. Жигайло О. Формування професійної компетентності у майбутнього вчителя початкових класів / О. Жигайло // Молодь і ринок. – 2012. – № 6 (89). – С. 78–81.
3. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результатов образования / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34–42.
4. Коджаспирова Г. М. Словарь по педагогике / Г. М. Коджаспирова, А. Ю. Коджаспиров. – Москва : ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д : МарТ, 2005. – 256 с.
5. Овчарук О. В. Компетентність як ключ до оновлення змісту освіти / Стратегія реформування освіти в Україні : рекомендації з освітньої політики / О. В. Овчарук. – Київ : К.І.С., 2003. – 296 с.
6. Професійна освіта : словник / уклад. С. У. Гончаренко [та ін.] ; за ред. Н. Г. Ничкало. – Київ : Вища школа, 2000. – 256 с.
7. Решетник П. М. Професійна освіта і компетентність / М. П. Решетник, Н. Г. Батечко // Науковий вісник НАУ. – 2005. – № 88. – С. 157–162.
8. Сергійчук О. Професійна компетентність майбутнього учителя у системі підготовки до педагогічної діяльності / О. Сергійчук // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – № 4 (Ч. 2). – 2011. – С. 188–206. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/HomePC/Downloads/ppsv_2011_4\(2\)_31.pdf](file:///C:/Users/HomePC/Downloads/ppsv_2011_4(2)_31.pdf)
9. Сікора Я. Б. Зміст та структура поняття професійна компетентність вчителя інформатики / Я. Б. Сікора // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ : зб. наук. праць. Ч. II. – Рівне, 2008. – С. 148–156. [Електронний ресурс]. – Режим доступу file:///C:/Users/HomePC/Downloads/inuv_2016_3_22.pdf
10. Спіріна Т. П. Формування професійних компетентностей майбутніх фахівців – соціальних педагогів [Електронний ресурс] / Т. П. Спіріна, Т. Л. Лях // Режим доступу: file:///C:/Users/HomePC/Downloads/T_SPIRINA_T_LYAKH_FPKMSP_KSPiSR_IL.pdf
11. The Bologna Declaration on the European space for Higher education an explanation. – Bologna, 1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eurodesk.it/sites/default/files/file/doc_pogiovanili/bologna_process.pdf

References

1. Byelyen'ka, G. V. (2012). *Future preschool teachers' professional competence formation in the conditions of university education*. Retrieved from [file:///C:/Users/HomePC/Downloads/Nzspp_2012_4_25%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/HomePC/Downloads/Nzspp_2012_4_25%20(1).pdf). (in Ukr.)
2. Zhy'gajlo, O. (2012). Future primary school teachers' professional competence formation. *Molod' i rynek (Youth and the market)*, 6 (89), 78–81 (in Ukr.)
3. Zimnyaya, I. A. (2003). Key competencies are a new paradigm of educational outcomes. *Visshee obrazovanie segodnja (Higher education today)*, 5, 34–42 (in Russ.)
4. Kodzhaspirova, G. M., & Kodzhaspirov, A. Ju. (2005). *Dictionary of Pedagogy*. Moscow: ИКС «МарТ»; Ростов-на-Дону: «МарТ» (in Russ.)
5. Ovcharuk, O. V. (2003). *Competence as a key to updating the content of education. Strategy for reforming education in Ukraine: recommendations for educational policy*. Kyiv: K.I.S. (in Ukr.)

6. *Professional education: vocabulary.* (2000). [uklad. S. U. Goncharenko ta in.]; za red. N. G. Ny'chkalov. Kyiv: Vyshha shkola (in Ukr.)
7. Reshetnyk, P. M., & Batechko, N. G. (2005). Professional education and competence. *Naukovyi visnyk NAU (Scientific herald of NAU)*, 88, 157–162 (in Ukr.)
8. Sergiychuk, O. (2011). Professional competence of future teacher in the system of preparation for pedagogical activity. *Problemy pidgotovky suchasnogo vchytelya (Problems of preparing a modern teacher)*, 4 (pat. 2), 188–206. Retrieved from file:///C:/Users/HomePC/Downloads/ppsv_2011_4(2)_31.pdf (in Ukr.)
9. Sikora, Ya. B. (2008). Contents and structure of the concept of professional competence of the teacher of informatics. *Psykholoho-pedahohichni osnovy humanizatsiyi navchal'no-vykhovnoho protsesu v shkoli ta VNZ : zb. nauk. prats' (Psychological and pedagogical bases of humanization of educational process in school and high schools: Sb. sciences works)*, pat. II, 148–156. Retrieved from file:///C:/Users/HomePC/Downloads/inuv_2016_3_22.pdf (in Ukr.)
10. Spirina, T. P., & Lyah, T. L. *Formation of professional competences of future social teachers.* Retrieved from file:///C:/Users/HomePC/Downloads/T_SPIRINA_T_LYAKH_FPKMSP_KSPiSR_IL.pdf (in Ukr.)
11. *The Bologna Declaration on the European space for Higher education an explanation.* (1999). Bologna. Retrieved from http://www.eurodesk.it/sites/default/files/file/doc_pogiovanili/bologna_process.pdf (in Engl.)

Abstract. *KORINNA Hanna Oleksiyivna. Future teachers' professional competence formation in higher education institutions.*

Introduction. *The question of the formation of professional competence is important in the aspect of the training of future teachers in higher education institutions. This is due to the change in the modern educational system in Ukraine, which aims to prepare a teacher of a new formation that will have the necessary knowledge, skills and decision-making skills, using information and communication technologies, think critically, and be competitive on the labor market.*

Purpose. *The purpose of the article is to analyze the problem of forming the professional competence of future pre-school and elementary school teachers: clarifying the essence of the concept of «professional competence», highlighting the structure of professional competence, identifying factors that influence the formation of professional competence.*

Methods. *In order to solve the tasks and achieve the goal, a complex of general scientific methods: theoretical (analysis, comparison and generalization of psychological and pedagogical literature on the issue of professional competence of future teachers and its formation in the process of studying at a higher education institution) is used.*

Results. *The article generalizes theoretical positions regarding the essence of the concept of «competence», «professional competence» as an important component of the training of future teachers in higher education institutions. The structural components of the professional competence of the future teacher are determined and analyzed: cognitive-informational, personal, motivational, activity. The author characterized features of formation of professional competence of future teachers.*

The key point in the article is the problem of determining the factors that influence on future teachers' professional competence formation in higher education institutions: from a properly organized educational environment; content of education; educational process at a higher education institution; tasks of the education sector.

Originality. *On the basis of scientific literature, an analysis of the concepts of «competence», «future teacher professional competence» was distinguished, effective pedagogical conditions were determined, the structure of future teacher professional competence and the factors influencing its formation were pointed out.*

Conclusion. *Thus, the professional competence formation of future teachers in the process of studying in institutions of higher education is a long process of forming the outlook of a future teacher, which is characterized by the development of professional abilities, professionally meaningful personality traits and is the result of creative their practical professional activity. However, the issue does not exhaust all aspects of the problem; the prospect of further research is the question of determining the pedagogical conditions of future teachers' professional competence formation.*

Key words: *competence; professional competence; teacher; institution of higher education; components of professional competence; factors; educational process.*

*Одержано редакцією 01.11.2017
Прийнято до публікації 10.11.2017*